

שיתוף ציבור - שלב א'

1. כללי

עבודת ההכנה לקראת מפגש שיתוף הציבור נעשתה על ידי צוות משולב, בהובלת מנכ"לית החברה הכלכלית של המועצה, יועצת שיתוף הציבור של התוכנית, דוברת המועצה ומשרד לרמן תכנון עיר ואזור:

- ✓ התקיימו מפגשים עם הנהלת המועצה, מליאת המועצה, ממלאי תפקידים במועצה וראש המועצה, בהם הוסבר תהליך העבודה המתוכנן, מהלך הכנת התוכנית ותוצריה העיקריים והועלו הנושאים בהם תעסוק התוכנית.
- ✓ הוכן שאלון מפורט אשר נשלח לממלאי תפקידים ונציגים של כל הישובים, כבסיס לפגישה עם נציגי צוות התכנון.
- ✓ התקיימו פגישות עם נציגי הישובים, בהם הושלם המידע הדרוש לגבי תכניות הנמצאות בשלבי תכנון שונים בישוב, צרכים ועמדות בסיסיות בנושאים הקשורים לתוכנית המתאר (למפגשים חשובים אלו הוכן סיכום נפרד).
- ✓ התקיימה שיחה עם מספר בני נוער מצפית, במטרה להסביר מה זו תכנית מתאר וכיצד היא רלוונטית לבני הנוער-דור העתיד ולשמוע על תפיסתם את החיים באזור היום ובעתיד. בני הנוער ציינו בשיחה את החיבור החזק שלהם למקום, אשר מעניק להם תחושה של חופש ובטחון ואת מערכת החינוך בכלל והפנימייה בפרט, התורמת לגיבוש שלהם כבני אדם וכקהילה וניכר הרצון שלהם לשמור על האיכויות שהם מוצאים בחיים במקום.
- ✓ נערכו סיורי לימוד בשטח, בלווי נציגי הישובים.

2. מפגש שיתוף הציבור

המפגש התקיים ב- 5.6.17 בשעות הערב בביה"ס צפית בכפר מנחם. במפגש השתתפו כ-60 תושבים ובעלי תפקידים מכלל יישובי המועצה, עם נציגות משמעותית לתושבי כפר מנחם וכפר הרי"ף.

בפתח המפגש, לאחר הופעה קצרה של צמד זמרים בני נוער ממרכז המוסיקה של יואב, הציגה ראש המועצה האזורית, ד"ר מטי צרפתי הרכבי, את המהלכים התכנוניים והאסטרטגיים שקדמו להחלטה להכין תכנית מתאר כוללנית וציינה כי הכנת תכנית המתאר מהווה נדבך נוסף במימוש חזון המועצה, המדגיש חוסן קהילתי-יישובי, צביון כפרי, פיתוח מנהיגות מקומית לצד פיתוח כלכלי. פיתוח המועצה בשנים הקרובות נדרש לראיה מקיימת ואיזון בין שלושה עולמות תוכן – קהילה, סביבה וכלכלה והתוכנית תתבסס עליהן. תכנית המתאר הכוללנית תסייע להתמודד עם לחצי הפיתוח ברמה הלאומית למול טובת שימור המרחב הכפרי, עם האתגרים הנובעים מהצמיחה הדמוגרפית המואצת בשנים האחרונות ועם הצורך בפיתוח כלכלי, הן לטובת תעסוקת התושבים והן על מנת לפתח את הבסיס הכלכלי של המועצה ורמת השירות הגבוהה לתושבים.

החלק הראשון של המפגש כלל דברי הסבר של ראש צוות התכנון, אד' מיכל בן-שושן ממשרד לרמן תכנון עיר ואזור, מה היא תכנית מתאר ובמה היא עוסקת. הובהר כי תכנית מתאר כוללנית, הינה מסמך סטטוטורי-חוקי שנועד להתוות כיווני פיתוח עתידיים עבור הרשות המקומית בתחום הפיזי ולהוות כלי ניהולי לקידום חזון הפיתוח של המועצה. תכנית מתאר כוללנית גם מעניקה למועצה ולוועדה המקומית חופש פעולה ועצמאות תכנונית במסגרת שהיא מתווה.

צוות התכנון, שחלקו הגיע למפגש, הוצג בפני המשתתפים וכן הוצגו שלבי העבודה, לוח הזמנים, הוועדות המלוות את תהליך העבודה והודגמו סוגיות שונות ודילמות בהן תעסוק תכנית המתאר הכוללנית ותכנית האב לשטחים פתוחים.

המצגות שהוצגו במפגש הועלו לאתר המועצה .

2.2 זימון התושבים למפגש

בנוסף למפגשים השונים שהגבירו את המודעות והמידע על עריכת התוכנית, הועלו לאתר המועצה דברי הסבר וכתבות שונות על הפעילות המתקיימת והמתוכננת בהקשר של תכנית המתאר הכוללנית. פעולות הפרסום נעשו במספר אמצעים:

- ✓ פרסום חוזר של הזמנה באתר המועצה, בפייסבוק ובווטסאפ.
- ✓ הפצה במייל בתפוצה ישירה.
- ✓ הפצה באמצעות ממלאי תפקידים בישובים.
- ✓ תלית מודעות בלוחות המודעות בישובים.

**בואו לקחת חלק
בעיצוב עתיד המועצה!**

**מהרו
להירשם!**

**ההרשמה
לכנס שיתוף ציבור בנושא
תכנית המתאר הכוללנית של יואב
נפתחה!**

לפרטים נוספים כנסו לאתר המועצה www.yoav.org.il

2.3 השיח בקבוצות הדיון

התקיימו 2 קבוצות שיח, בהנחיית חגית גייניאו אדיב יועצת שיתוף הציבור של התוכנית ושגיא גנות. בכל קבוצה העלו המשתתפים סוגיות, אשר נגעו לנושאים השונים בהם עוסקת התוכנית. סיכום עיקרי הדברים שהועלו בכל קבוצה – בנספח המצורף.

3. תובנות מרכזיות

- נושא שתפס מקום נכבד בדיון היה הצורך בפיתוח כלכלי של המועצה ופיתוח תעסוקה שתיצור תנאים מיטביים לדור הבא של הבנים ותמשוך אוכלוסייה חזקה.
- הסביבה התחרותית תדרוש מיתוג של התעשייה העתידית, הועלו הצעות בכוון של "תעשיה ירוקה", אגרוטכנולוגיה, טכנולוגיות רפואיות וכד'.
- הפיתוח הכלכלי נתפס כחשוב גם בהיבט של יצירת מגוון תעסוקות מתאימות לתושבי המועצה ולדור הבא, חלקן גם בתוך הישובים, באמצעות יצירת תנאים לפיתוח עסקים קטנים ומתחמי עבודה משותפים (WE WORK).
- קיימת מודעות לעובדה שיש קושי בהתמודדות, גם באמצעות תכנית המתאר, עם איומים חיצוניים (תשתיות ארציות, וותמ"לים וכד').
- החקלאות נתפסת כגורם העיקרי שישמור על המרחב הכפרי והשטחים הפתוחים.
- נדרשת הסתכלות במסגרת התכנית בהקשרים שונים, גם מעבר לגבולות המועצה: הכרות עם יוזמות במרחב כדי לתכנן פיתוח כלכלי בעל ייתכנות, פיתוח תיירותי חוצה אתגבולות המועצה וצריכת שירותים גם מחוץ למועצה (המתרחשת במידת מה כבר כיום).
- מציאת פתרונות של "דיוור ביניים" לבנים ולמשפחות צעירות, לאור מחירי הנדל"ן העולים (גם בבניה יותר צפופה).
- מציאת איזון בין הצורך בריכוז שירותים, כדי ליצור מגוון ויתרון לגודל, לבין הרצון לבזר אותם בישובים. בהקשר זה ניתן לשקול פיתוח מוקדים עבור 3-4 ישובים, כאשר חלק מהשירותים חשוב, מבחינה חברתית וקהילתית, לקיומם בישובים.
- פיתוח "גאווה אזורית", לצד "גאווה יישובית".
- נדרשת הגדרה מחודשת של האזור "לא רק כמקום שעוברים דרכו". עלתה הצעה של הגדרת יואב "כריאה הירוקה של המרכז".
- ניצול מיטבי של הקרבה לצירים ארציים, חשוב לדאוג לדרכי גישה מתאימות לתחנת הרכבת (כולל אופניים ושאטלים), להתאים את מערך הכבישים הכפרי לתנועה גוברת ולשפר את הנגישות של הישובים, בעיקר הדרומיים, לכביש 6.

4. נספחים: פרוט הדיונים בקבוצות

קבוצה 1

הנחיה : חגית גייניאו אדיב

משתתפים מבין חברי צוות התכנון : עמית קלימן ממשד לרמן תכנון עיר ואזור, יערה ספיר מגיאוקרטוגרפיה ורז ארבל.

צביון המועצה והישובים

- ניתן להצביע כיום על "גאווה יישובית", אבל חסרה "גאווה אזורית". צריך למתג במסגרת התוכנית את האזור. הועלתה הצעה - "הריאה הירוקה של המרכז".
- מיתוג האזורים הפתוחים של יואב, גם ברמה הארצית יכול לסייע בשמירה עליהם.
- הועלה ספק באשר ליכולת של התוכנית לשמור על השטחים הפתוחים.
- התוכנית אמורה לתת מענים מתאימים בחינוך, מגורים ותעסוקה, שיאפשרו לבני המקום להתגורר ולעבוד באזור, אחרת נאבד את המנהיגות של הדור הבא.
- המפתח להשארות הדור הבא במועצה הוא יצירת רצף חינוך – השכלה גבוהה, המחובר לתעסוקה אטרקטיבית.
- יצירת "חייץ" פיזי בין המועצה לקרית גת, שהוא ישוב עירוני קרוב למועצה, כדי למנוע התפשטות לכוון המועצה.

מגורים

- עם עליית מחירי הנדל"ן באזור, הצורך ליצור "מענה ביניים" של מגורים לבנים ולמשפחות הצעירות (כולל בניה יותר צפופה של יח"ד קטנות יחסית).
- מוצע לבחון אפשרות של הקמת דיור מוגן לגיל השלישי.

פיתוח כלכלי ותעסוקה

- המרחב הסובב רווי באזורי תעסוקה (4 רק בבאר טוביה). כדי שניתן יהיה לקדם אזורי תעסוקה במועצה, חשוב לייחד אותם ולהגדיר יתרון יחסי ומיתוג, שיתאמו למאפיינים של המועצה ושל האזור. לדוגמא: "תעשיה ירוקה", אתרים מובילים במחזור פסולת, תעשיה אגרוטכנולוגית, כתחום המשמר את השטח החקלאי והאופי החקלאי של האזור, טכנולוגיות רפואיות וכד'.)
- כתוצאה מהצמיחה הדמוגרפית, חל שינוי במבנה התעסוקה של התושבים ואזורי התעסוקה במועצה צריכים לתת מענה מתאים למאפייני התעסוקה החדשים של תושבי

- **המועצה.** היצע התעסוקה הינו הבסיס להמשך קיום איכות החיים והבסיס למשיכת אוכלוסייה חזקה. הפיתוח הכלכלי בתוכנית אמור לתרום, הן למועצה והן לאוכלוסייה.
- תכנית המתאר צריכה **למפות ולהתייחס גם לעסקים של תושבים פרטיים** הקיימים כיום באזור ולתת להם מענה.
- פיתוח כלכלי צריך לכלול גם אפשרות **ליזמות מקומית ויזמות עסקית של בני המקום.**
- יש לבחון **אפשרויות לאזורי תעסוקה נוספים, תוך ניצול של יתרונות מיקום.** למשל, סביב תחנת הרכבת החדשה.

שירותי ציבור

- **שדרוג השירותים לגיל השלישי.** ניתן לעשות זאת ע"י ריכוז שירותים במגוון תחומים (ספורט, תרבות והעשרה), כדי לתת מענה רחב יותר לצרכים המשתנים של הגיל השלישי. המענה שיכול ישוב בודד לתת אינו מספק.
- **ריכוז מגוון שירותים במרכז אחד.** צריך לבחון סוגיה זו לגבי שירותים כגון שירותי בריאות ושירותים לגיל השלישי או בני נוער.
- הפריסה הגיאוגרפית של יישובי המועצה דורשת מענה ע"י פריסה של שירותים נגישים ליישובים השונים, שלוקחת בחשבון גם את השירותים הקיימים במועצות סמוכות.
- **עלה הצורך בהכרה של מגוון השירותים במועצות האזוריות הסמוכות,** כדי לבחון אפשרות של קבלת שירותים כגון בריאות ובפורט, גם במועצות סמוכות שהנגישות והמרחק אליהם נוחים יותר ליישובים השונים.
- הפוטנציאל להכפלת האוכלוסייה לפי תמ"א 35, מחייב **בחינה מחודשת של הקצאות שטחים לשירותי ציבור ביישובים.** שטחים נוספים לשירותי ציבור יידרשו לצורך מתן שירותים (גם ע"י המועצה), באופן שיבטיח פריסה נכונה שלהם.

תנועה ותחבורה

- חשוב **לשפר את הנגישות של יישובי המועצה לאזורים העירוניים,** שנותנים מענים שונים בתחום התעסוקתי והמסחרי.
- מערך הכבישים הארצי ובעיקר כביש שש מנגישים את האזור ליתר חלקי הארץ. קיומם של 2 מחלפים (בקריית גם ובשורק), בשני קצוות המועצה "מרחיק" את התושבים מהמרכז הנוכחי של המועצה.
- **המועצה היא מרחב שעוברים דרכו, אבל לא עוצרים בו.** חלקית בשל העדר מחלף בשטח המועצה על כביש 6.

קבוצה 2

הנחיה: שגיאה גנות

משתתפים מבין חברי צוות התכנון: אד' מיכל בן-שושן – ראש צוות התכנון, אסף שגיא – יועץ סביבה

צביון המועצה והיישובים

- הודגש הצורך בשימור המרחב הכפרי והנוף הפתוח גם לנוכח הפיתוח והצמיחה הדמוגרפית. קיימת דילמה שיש לברר אותה לעומק בין אופי כפרי, פרברי ו"כפרברי".
- חלק מהמשתתפים טענו בזכות החקלאות כמאפיין ייחודי שיש לשמרו, ואחרים טענו כי יש לעשות שימוש בחלק מנחלות אי במושבים לטובת תוספת מגורים, שתאפשר המשכיות בין-דורית וצמיחה דמוגרפית, ללא צורך בהרחבה.
- יישובי המועצה הם בעלי אופי שונה ומצויים בריחוק גיאוגרפי – האתגר הוא ליצור מערכת אינטגרטיבית וקוהרנטית בה היישובים משלימים זה את זה, ולחדד את חלוקת האחריות בין רמת המועצה לרמת היישובים.
- יש ליצור איזון בצמיחה הדמוגרפית ולקלוט גם משפחות מבוססות ולא רק משפחות וזוגות צעירים.
- הזיקה ושיתוף הפעולה בין היישובים זקוקים לחיזוק.
- לגבי הרצון והצורך לחזק את הזיקה ואת שיתופי הפעולה עם הערים הסמוכות היו מגוון דעות.

שירותי ציבור

- הועלה צורך במרכז אזורי לשירותי ציבור (בדגש תרבות ובריאות) ומסחר עבור יישובי המועצה ויישובים סמוכים. ניתן גם לשקול פיתוח מספר מוקדים שייתנו מענה ל-4-3 יישובים. לצד זאת, התושבים הביעו רצון בהעלאת רמת שירותי הציבור הניתנים ביישובים.
- יש לשים דגש על מתן מענה למחזור חיים רב-דורי, בדגש על פעילות ומקומות התכנסות לבני נוער, וכן דיור ומוקדי פעילות נגישים עבור האוכלוסייה המבוגרת.
- הובעה שביעות רצון ממערכת החינוך לצד צורך בהגדלת הגיוון, פיתוח מגמות ייחודיות וחיזוק החינוך הבלתי-פורמלי. ניתן לשקול שיתופי פעולה עם הערים והמועצות הסמוכות.

תעסוקה ומסחר

- כיום עיקר התעסוקה הקיימת והמתוכננת של תושבי המועצה היא מחוץ לשטח המועצה או באזורי תעסוקה גדולים. נדרש לגוון את התמהיל ולתת מענה ביישובים לעסקים קטנים ופיתוח מתחמי עבודה משותפים (דוגמת WeWork), כיום מגבלות תכנוניות

- ואחרות אינן מאפשרות זאת). אחת הדרכים לענות על צורך זה היא באמצעות הוספת שימושים למבנים היסטוריים ביישובים (חדרי אוכל, בתי תרבות).
- יש לנצל את ההון האנושי האיכותי ולפתח מוקדי תעסוקה מתקדמת והיי-טק.
- **פיתוח פוטנציאל התיירות במועצה** באמצעות מינוף של אתרי מורשת, קידום טיילות (לדוגמה באמצעות פיתוח רשת שבילי אופניים), פיתוח ענף האירוח הכפרי ושיתופי פעולה בין המועצה ליישובים.
- יש לפתח פתרונות תעסוקה ופעילויות יזומות עבור בני נוער – כיום רובם עובדים בערים הסמוכות או מתחרים על מקומות עבודה מועטים במועצה.
- הועלה רעיון לפתח מוקדי מסחר והסעדה ביישובים, שישרתו את האוכלוסייה הבוגרת.

תנועה ותחבורה

- יש לדאוג לדרכי גישה מתאימות לתחנת הרכבת העתידית בכפר מנחם, כולל שבילי אופניים ומערך שאטלים.
- יש לשפר את הנגישות של היישובים הדרומיים (גת, גלאון, בית ניר) לכביש 6.
- יש להתאים את מערך הכבישים הכפרי לתנועה הגוברת. בפרט, יש לטפל במצבו המסוכן של כביש 383 בטווח הזמן המידי.

שונות

- צוינו קשיים רבים בפיתוח וקידום יוזמות, כתוצאה ממגבלות הקשורות ברשות מקרקעי ישראל, לצד מהלכים ברמה הארצית שעלולה להיות להם השפעה שלילית על המועצה.
- הובעה דאגה מהאיום שמהוות ההתרחבות של קרית גת ובסיס פלוגות והקמת ביי"ס של שב"ס בשערי אברהם, בייחוד בהיבטי עומסי תחבורה ופגיעה בשטחים הפתוחים, לצד ציון ההזדמנויות הנובעות מכך (למשל פיתוח מלוניות לאנשי קבע המתגוררים במרכז ובצפון).
- יש ללמוד מהעולם את נושא ההתחדשות הכפרית שאינו מפותח בארץ.
- יש למנף בצורה טובה יותר את תחום האקולוגיה והקיימות, גם לטובת פיתוח כלכלי ותיירות, ולשים דגש על נושא המחזור. בפרט יש לשים לב לפוטנציאל בשיקום אזורים מופרים שאינם משמשים לחקלאות (דוגמת המחצבה).

סיכום

ככלל, התושבים מרוצים מחייהם במועצה, ורואים אותה כמקום המשלב קהילה וחינוך איכותיים ורמה גבוהה של איכות חיים במרחב כפרי. הצמיחה הדמוגרפית נתפסת באופן כללי כמגמה חיובית, אולם יש להתמודד עם השלכותיה ולשים דגש על פיתוח הכלכלה ושירותי הציבור. יש לחזק את האינטגרציה בין היישובים לבין עצמם ולמרחב הסובב ולפתח מוקד או מוקדי שירותים ומסחר ברמת המועצה, על מנת לשפר את איכות ומגוון השירות הניתן לתושבים.

השלבים הבאים בהליך שיתוף הציבור:

מתוכנן סקר שממצאיו, יחד עם הסוגיות שהועלו במפגש שיתוף הציבור ובמפגשים הנוספים שקיימנו, יסייעו בהגדרת מטרות ויעדי התוכנית ולאחריו בשלב העבודה הבא, נבחן יחד עם תושבים ובעלי עניין חלופות שונות.

